

В работе проведен структурно-семантический анализ одной лексико-семантической группы названий – одежды, предназначенной для ношения на ногах: детально рассмотрены лексический репертуар этой группы слов, особенности семантической структуры анализированных наименований, специфика их функционирования; определена ареальная характеристика в восточностепных украинских говорах.

Ключевые слова: наддиалектная модель, сема, семантическая структура слова, вариативность, украинские восточностепные говоры.

The paper presents the attempt of the structural and semantic analysis of the names of clothes for legs in Ukrainian Eastern – Stepps dialects of Donetsk region.

Key words: super dialectal model, seme, semantic structure of a word, variety, Ukrainian Eastern – Stepps dialects.

Надійшла до редакції 15 січня 2010 року.

Ірина Николів

ББК Ш141.64-5+Ш141.14-5

УДК [811.163.42+811.161.2]’276.2’276.45’282

СЛЕНГ ТА СУМІЖНІ З НИМ ПОНЯТТЯ З ПОГЛЯДУ ХОРВАТСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ЛІНГВІСТІВ

Сленг як тип ненормативного мовлення тісно пов'язаний з іншими соціальними діалектами. У статті розглядаються погляди деяких хорватських та українських мовознавців на «сленг», а також на суміжні з ним поняття «арго» та «жаргон». Крім поданих термінів, до уваги береться хорватська назва «шатра». Зроблено спробу розмежувати вищезгадані поняття.

Ключові слова: сленг, арго, жаргон, «шатровачкі», ненормативне мовлення, соціальні діалекти.

Сленг – одне з неоднозначних у мовознавстві явищ. Як арго та жаргон, він є одним із соціальних діалектів. Дослідженням соціальних діалектів у Хорватії та Україні почали активніше займатися недавно. Їх уважали мовою низів та кримінальних елементів, бо ненормативну лексику використовують у своєму мовленні лише неосвічені, некультурні чи невиховані люди. Отже, вивчати мовлення таких людей уважалося недоречним. Ці стереотипні погляди не відповідають дійсності. Сленг, як і інші соціальні діалекти, існував завжди, його використовували не лише люди «нижчих прошарків».

Із розвитком людства, змінами у політичному та суспільному житті, демократизацією суспільства, свободою слова, поширенням інформаційних технологій спостерігаємо значне проникнення соціальних діалектів у розмовну мову. Мовознавці починають активніше цікавитися ненормативним мовленням як лінгвістичним явищем, воно стає об'єктом дослідження психологів та соціологів. В українському мовознавстві соціальні діалекти досліджували: Л. Ставицька, О. Горбач, Л. Масенко. Серед хорватських дослідників зазначимо Т. Сабляка, Л. Тепеш, М. Стоїча, Б. Павловські, А. Халоню, Д. Коланович. Крім науковців, соціальними діалектами цікавляться і звичайні мовці, які використовують у повсякденному спілкуванні не лише літературне мовлення.

Навряд чи в лінгвістиці існує ще одне таке нечітко й неоднозначно визначене явище, як сленг [Балабін 2002: 12]. З огляду на це мета нашої статті – розглянути різні визначення поняття «сленг» та пов'язані з ним поняття, дослідити міркування вчених щодо них. Ми також намагалися дослідити за допомогою мережі Інтернет рівень обізнаності хорватів із соціальними діалектами та їхню думку про них.

У мовознавстві до цього часу існує невизначеність щодо термінів, які використовуються для позначення нестандартизованого мовлення. Досліджуючи зазначений шар мови, вчені зазначають, що „терміни перетинаються, розкривають одне й те саме поняття з різних поглядів, включають один одного, іноді метонімічно та метафорично переносячи один на інший“ [Керпатенко 2009: 60]. У лінгвістичній термінології знаходимо кілька термінів для позначення ненормативного мовлення. Найпоширеніші з них – «арго», «жаргон» та «сленг». Невизначеність полягає насамперед у тому, що ці терміни важко розмежувати між собою. Це питання доволі складне для вирішення, його торкалася низка лінгвістів, кожен з яких висловлює та обстоює власну думку. Подекуди ці міркування заплутані, неясні та суперечливі, тому проблема розмежування цих термінів досі залишається відкритою. Окрім «арго», «жаргону» та «сленгу» існують інші назви, які окреслюють ненормативне мовлення. Термін «кент» характерний для англійського мовознавства, трапляється і в дослідженнях мовознавців інших країн, у тому числі серед хорватських. Хорватська лінгвістика використовує

ще один термін на позначення нестандартної лексики – «шатковачкі» (*šatrovački*) або «шатра» (*šatra*)¹. Назва походить від слова «*šator*», що в перекладі на українську означає шатро (намет). Хорватський дослідник Т. Сабляк пише, що спочатку такий тип мовлення був характерний для ромів, які проживали у наметах. З цим автор пов'язує виникнення даного терміна [Sabljak 2002]. Укладачі Хорватського енциклопедичного словника трактують «шатровачкі» як «мову (говірку), якою розмовляють роми...», хоча при визначеннях термінів «арго», «жаргон» та «сленг» «шатровачкі» подають його як синонім до кожного з них. У словнику є такі тлумачення даних термінів: «Сленг – мовлення закритих соціальних кіл, яке розуміє лише одна група мовців; «нижчий» мовний варіант у межах однієї мови, у якому значення слів відрізняються від загальноприйнятих семантичних значень; шатровачкі, жаргон, арго. Арго – особливий тип мови визначеної соціальної групи; шатровачкі, жаргон, сленг. Жаргон – 1) мовлення ширшого соціального кола, яке характеризується виразами, значеннями та синтагмами, які не належать до мовного стандарту і норми; 2) мовлення вужчого професійного кола; мова певної професії, яка розвинулася спонтанно, незалежно від офіційної термінології галузі, особлива через те, що словам, взятим з розмовної мови, присвоюються нові значення, які часто є незрозумілими за межами даної професії; 3) перен. будь-яке малозрозуміле і неправильне мовлення» [Jojić, Matasović та ін. 2002]. Як видно, автори словника вважають ці терміни синонімами, але найдетальніше пояснюють значення саме поняття «жаргон». Подібно робить і Б. Клаїч, автор словника іншомовних слів, проте більшу увагу він приділяє поняттю «сленг», визначаючи його як «мову окремих груп людей (професій, інтересів), яку лише вони розуміють; використовують звичайні і всім зрозумілі слова, але надають їм переносного значення» тоді як у статті про жаргон він лише зазначає: «те, що й арго; порівн. сленг, кент, шатра» [Klaić 2004]. Б. Клаїч продовжує синонімічний ряд і додає до нього ще термін «кент». Цього терміна ми не знаходимо в «Хорватському енциклопедичному словнику», у «Словнику хорватської мови» В. Анича, де ми також не натрапили і на пояснення понять «сленг» та «арго». В. Анич у своєму словнику говорить лише про жаргон і шатру [Anić 2006].

Розглянемо також словникові статті, присвячені ненормативним типам мовлення, у «Словнику хорватської мови» за редакцією Ю. Шонс: «Арго – мовлення однієї соціальної групи, яке не розуміють інші групи; сленг, шатра, жаргон. Сленг – мова соціального шару в межах мови, яка характеризується тим, що слова отримують відмінні значення від тих, які вони мають у мові; шатра. Шатровачкі (*šatrovački*) – особлива мова декласованих соціальних груп; сленг, арго. Жаргон – мовлення вужчої соціальної групи, що відрізняється від літературної мови чи місцевої говірки; арго» [Šonje 2000]. Хорватські лексикографічні праці лише підтверджують невизначеність у термінології, присвяченій цим поняттям. Виникає думка, можливо, ці терміни не варто розмежовувати, а можливо, вони – синоніми. Якщо так, то постає низка запитань: «Чи потрібні хорватському мовознавству чотири терміни на позначення одного і того ж поняття?» «Чи їх можна вважати повними синонімами, чи лише частковими?» «Який з термінів вживається частіше і чому?» тощо. До цього повернемося дещо пізніше, а зараз розглянемо, які визначення сленгу пропонують українські лексикографи.

«Український Радянський Енциклопедичний словник» подає таке визначення сленгу: «Сленг (англ. *slang*) – 1. Інтердіалектна, напівдіалектна мова певних соціальних прошарків чи професійних груп (напр., сленг моряків, художників). Іноді сленг називають жаргоном або арго. 2. Слова чи вирази, характерні для людей певних професій або соціальних прошарків. Термін «сленг» вживається переважно в зарубіжному мовознавстві». Чотиритомний тлумачний словник української мови дає таку дефініцію: «1) розмовний варіант професійного мовлення; жаргон. 2) жаргонні слова або вирази, характерні для мовлення людей певних професій або соціальних прошарків, які, проникаючи в літературну мову, набувають помітно емоційно-експресивного забарвлення» [Яременко, Сліпушко 1998], таке ж визначення знаходимо і у «Словнику української мови» [Словник української мови: в 11 т. 1978]. У словнику лінгвістичних термінів читаємо: «Сленг [англ. *slang* – жаргон] – жаргонні слова та вирази, характерні для мовлення людей певних професій (моряків, художників) або соціальних прошарків» [Пустовіт та ін. 2000]. Майже ідентичне до цього визначення подає автор словника іншомовних слів, указуючи лише на емоційно-експресивне забарвлення сленгу [Ганич, Олійник 1985]. Отже, українські лексикографічні статті, присвячені цим поняттям, суттєво не відрізняються від хорватських. Не випадково, що за таких обставин багато дослідників або використовують поняття «сленг», «арго», «жаргон» як синоніми, або не вважають за потрібне уточнювати їх, що призводить до ще більших непорозумінь [Балабін 2002: 32]. Проте робити висновки лише на основі словникових статей не варто. Розглянемо також думки щодо цього лінгвістів, які детальніше досліджували сленг чи інші соціальні діалекти й спробуймо зрозуміти, чи відрізняються різні типи неформального мовлення між собою і якщо так, то чим.

У цьому контексті нам імпує міркування В. Балабіна, який стверджує, що «слід розрізняти «термінологічне» та «нетермінологічне» визначення понять арго – жаргон – сленг. За нетермінологічним визначенням всі ці терміни – синоніми» [Балабін 2002: 36]. У нашому випадку до цього синонімічного ряду додаємо ще «*šatrovački*» («шатровачкі»). Погоджуємося також з думкою вченого про те, що ці поняття можна

¹ У зв'язку з відсутністю в українській мові відповідника, який би був адекватним до даного терміна, передаємо його так, як він звучить у мові оригіналу, беручи у лапки.

сприймати у широкому й вузькому розумінні. У широкому – кожен з термінів «арго», «жаргон», «сленг», «шатровачкі» позначає ненормативне мовлення певних соціальних чи об'єднаних певними інтересами груп. У вузькому значенні – «це лексико-фразеологічні одиниці, що обслуговують дані типи мовлення» [Балабін 2002: 36]. Подібну думку висловлює й український жаргонолог Л. Ставицька, яка зазначає: «...у розширеному вживанні «жаргон» адекватний не тільки «сленгу», а й також терміноряду «загальний жаргон» – «жаргонізована лексика» – «жаргонна лексика» – «жаргонізована розмовна мова» та ін.» [Ставицька 2005: 40].

Отже, розглянемо «вужче» або «термінологічне» значення цих термінів. Оскільки існує три терміни, то певна відмінність між ними повинна існувати. Уважаємо не випадковим, що відповідні терміни найчастіше з'являються у такій послідовності: арго – жаргон – сленг. Тому при пошуках відмінностей між ними легше знайти різницю між арго та сленгом, оскільки між ними є так звана «перехідна ланка» – жаргон. Складніше обґрунтувати відмінності між парами арго – жаргон та жаргон – сленг, межі між якими дуже розмиті, можливо навіть доволі умовні. Ще більше запитань виникає, коли починаємо розглядати структуру жаргону та сленгу, оскільки тоді виникають дедалі нові й нові суперечності. У нашій статті не будемо розглядати цього питання, оскільки при спробах розмежування термінів «арго», «жаргон», «сленг» поділяємо думку Л. Ставицької, яка одну з основних відмінностей між цими соціальними діалектами вбачає в ступені відкритості лексики [Ставицька 2005]. Арго – найзакритіша лексична підсистема. Лексика арго «служить не стільки для викладення, скільки для приховування фактів. Найбільш характерним для арго є організація за принципом антимови, щоб бути незрозумілим для необізнаних» [Балабін 2002]. Подібну думку висловлює А. Іщук, який, з погляду втаємниченої природи, виділяє два види соціолектів: «з одного боку, сленг та технічний жаргон, а з іншого – арго. Різниця між ними проявляється у наявності чи відсутності фактору секретності. Метою «професіоналізмів» та сленгових виразів є не приховування інформації, навіть якщо така лексика є іноді дещо важкою для сприйняття – це, однак, відбувається не тому, що ми маємо на меті свідомо приховати певну інформацію, а через те, що засіб комунікації є відносно менше відомим та розповсюдженим. Арго, з іншого боку, має на меті саме приховування інформації від непосвячених учасників комунікативного процесу протягом цього процесу» [Іщук 2009: 50]. Жаргон, перебуваючи між арго та сленгом, є напіввідкритою лексичною підсистемою. Сленг – майже відкрита лексична підсистема. Як твердить Л. Ставицька, «до свого складу сленг інкорпорує арго, групові та інші соціальні жаргонізми, не кодифіковану розмовну мову, вульгаризми, неологізми, чужомовні запозичення, територіальні діалектизми» [Ставицька 2005: 42].

З огляду на зазначене вище, вважаємо, що вживання термінів «арго», «жаргон» або «сленг» повинно вказувати на специфіку лексики, яку вони позначають. Переглядаючи праці, присвячені соціальним діалектам, натрапляємо на різні поєднання цих термінів, наприклад: молодіжний сленг і молодіжний жаргон, кримінальний жаргон і кримінальне арго, спортивний жаргон і спортивний сленг, злочинське арго і злочинський жаргон та інші. Уважаємо ці вирази адекватними, якщо вони позначають лексику відповідно до терміна, який використаний на її позначення. Тобто, враховуючи ступінь відкритості лексики, під спортивним жаргоном маємо на увазі лексику, яку розуміють і вживають лише спортсмени або спеціалісти з галузі спорту. А якщо говоримо про спортивний сленг, то сюди відносимо лексику, яка перейшла у сленг з жаргону, але є зрозумілою широкому колу людей. Однак рідко або майже неможливо натрапити на утворення на зразок «злочинський сленг», оскільки «герметичність даної соціальної спільноти принципово унеможливорює застосування терміна «сленг» як кваліфікативної ознаки її мови» [Ставицька 2005: 44].

Звернемося до хорватського терміна «šatrovački» («шатровачкі»). Як ми вже зазначили вище, автори словників вважають його синонімом до термінів «арго», «жаргон» та «сленг». Оскільки ми шукаємо відмінності між цими термінами, спробуємо визначити, якому з них є найближчим термін «шатровачкі». Т. Сабляк у передмові до свого словника наводить терміни, які використовуються на позначення неформального мовлення в різних країнах, і зазначає, що в хорватській лінгвістиці є термін «шатровачкі». Учений диференціює терміни «жаргон» та «шатровачкі» і зазначає, що жаргон є ширшим поняттям та включає в себе «шатровачкі». Таким чином, «шатровачкі» («šatrovački») – це лише частина лексичної маси жаргону, яка відповідає мовленню молодіжних субкультур та угруповань [Sabljak 2002]. Якщо жаргон включає лексику «шатри», то в певних випадках можемо вживати ці терміни як синоніми? Проте автор наводить приклади, коли одні лексеми мають різні значення у жаргоні та в «шатрі». Чи правомірно у цьому випадку вважати «шатровачкі» синонімом до «арго»? Арго найчастіше пов'язують із декласованими соціальними групами, чого не можемо сказати про «шатровачкі». Т. Сабляк указує на певні особливості «шатри» та на шляхи її утворення, які, на нашу думку, властиві також жаргону. Як бачимо, суперечностей доволі багато. Переглядаючи нечисленні праці хорватських дослідників, присвячених соціальним діалектам, натрапляємо на поєднання цих термінів. В. Водинелич називає свою статтю «Шатровачкі жаргон» («Šatrovački žargon»), таку ж назву має і стаття В. Комнленовича. Р. Ухлик опублікував статтю «Циганізми у шатровачкому арго та подібних говірках» («Ciganizmi u šatrovački šatrovačkom argou i u sličnim govoritama»). Отже, проблема розмежування «шатри» та інших соціальних діалектів є складною та водночас цікавою для лінгвіста, тому, на нашу думку, потребує окремого, детальнішого розгляду, чого не можна зробити детально в межах однієї статті.

Читаючи праці хорватських дослідників, присвячених соціальним діалектам, доходимо висновку, що найчастіше терміни «арго», «жаргон», «сленг», «шатровачкі» вживаються в широкому значенні, тобто як

синоніми. Автори не вдаються до роздумів про їх розмежування через складність цієї проблеми або не вважають за потрібне їх розмежовувати.

Питаннями, які пов'язані з ненормативним мовленням, цікавляться не лише лінгвісти, психологи та соціологи, а й пересічні хорвати, які використовують соціальні діалекти у своєму мовленні. Ми уважаємо, що, досліджуючи типи мовлення, які безпосередньо пов'язані із живим спілкуванням, варто довідатися думки про соціальні діалекти не лише мовознавців, а й простих мовців.

У сучасному світі одним із найпоширеніших способів спілкування та обміну думками є всевітня мережа Інтернет. Саме тому ми використали Інтернет, щоб дізнатися, чи цікавляться хорвати ненормативними варіантами мови та що вони про них знають. Із різних форм спілкування у всевітній мережі ми обрали форуми та блоги тому, що для них характерне розділення обговорюваних тем і можливість спілкування не в реальному часі. Це спонукає до серйозніших обговорень, оскільки надає тому, хто відповідає, більше часу на обдумування відповіді. Блоги та форуми є джерелами, де можна знайти численні приклади використання сленгу, оскільки при переписуванні використовується розмовна мова, яка часто насичена ненормативними елементами. Крім цього, на форумах та блогах можна почерпнути цікаві думки та ідеї, там піднімають доволі цікаві питання та теми для обговорення, а дописувачами часто є високоосвічені люди. Нас передовсім цікавили ті форуми та блоги, де піднімалися та обговорювалися теми, пов'язані із соціальними діалектами. Як звучать ці теми або як вони сформульовані? Зазначимо, що доволі часто такі теми виникають випадково: дехто з дописувачів не знає значення певного слова і просить допомоги «колег» по блогу чи форуму, це слово виявляється жаргонізмом, і так виникає тема для розмови чи навіть дискусії.

Ми довідалися, що більшість дописувачів знають, що жаргон, арго та сленг – це неформальні варіанти мови, тобто подібно до лінгвістів ставлять ці терміни в один синонімічний ряд. Незважаючи на це, ми натрапляли і на дискусії, що стосувалися відмінностей між цими термінами. Під час роботи ми часто натрапляли на думки, згідно з якими жаргон – це лише мова людей, об'єднаних спільною професією, сленг у такому випадку найчастіше пов'язують із мовленням молоді та молодіжних субкультур. Як приклад арго переважно наводять мовлення злочинців, злодіїв, наркоманів. У мережі Інтернет при обговоренні неформального мовлення, натрапляємо і на термін «šatrovački» («шатровачкі»). Частина дописувачів диференціює «шатровачкі» від інших соціальних діалектів і зазначає, що слова з «шатри» утворені способом перестановки складів, тобто за допомогою метатези. Інші уважають, що «шатровачкі» – застарілий термін, який позначав ту саму лексику, на позначення якої зараз використовуємо термін «сленг». На одному з форумів тема «шатри», а точніше питання походження цього типу мовлення викликала дискусію. Одні з дописувачів обстоювали думку, що «шатровачкі» вперше почали використовувати в Загребі (Хорватія), інші, що у Белграді (Сербія) та Сараєво (Боснія). У всіх цих країнах, які є пов'язаними своєю історією, існував, або досі існує «шатровачкі». Звичайно, дискусія не завершилася, дослідження такого питання потребує ретельного вивчення. Якщо «шатровачкі» походить від ромів, то припускаємо, що він міг виникнути паралельно у всіх цих країнах, оскільки роми проживали у різних частинах колишньої Югославії. Цікавим є той факт, що відвідувачі форумів наводять приклади поезії написаної цим типом мовлення та авторів, які його використовують. Отже, бачимо, що пересічні хорвати володіють певними знаннями про соціальні діалекти. Вони цікавляться та обмінюються думками з приводу ненормативного мовлення.

Завершуючи, зазначимо, що сленг, як лінгвістичне явище, привертає увагу багатьох лінгвістів, але у мовознавстві досі немає чіткого розмежування між ним та іншими соціальними діалектами. Розглянувши у статті різні визначення сленгу, а також пов'язаних з ним понять (арго, жаргону, «шатровачкі»), ми спробували відокремити його від інших типів ненормативного мовлення, основну відмінність між якими вбачаємо у ступені відкритості або закритості лексичної підсистеми. Розглянувши матеріали в мережі Інтернет, можемо стверджувати, що пересічні хорвати цікавляться типами ненормативного мовлення та мають певні знання про них.

Література

- Балабін 2002: Балабін, В. В. Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу: монографія [Текст] / В. В. Балабін. – К.: Логос, 2002. – 313 с. – ISBN 966-581-364-1. – Бібліогр.: с. 145-162.
- Ганич, Олійник 1985: Ганич, Д. І., Олійник, І. С. Словник лінгвістичних термінів [Текст] / Д. І. Ганич. – К.: Вища школа, 1985. – 360 с.
- Іщук 2009: Іщук, А. А. Соціолекти як лінгвістичне відображення соціальної реальності [Текст] / А. А. Іщук // Науковий часопис університету імені М. П. Драгоманова. – Вип.3. – 2009. – С. 50-54. – Бібліогр.: с. 54.
- Керпатенко 2009: Керпатенко, Ю. В. Комп'ютерний інтержаргон в умовах глобалізації [Текст] / Ю. В. Керпатенко // Науковий часопис університету імені М. П. Драгоманова. – Вип.3. – 2009. – С. 59-63. – Бібліогр.: с. 62-63.
- Пустовіт та ін. 2000: Словник іншомовних слів: 23000 слів та термінологічних сполучень [Текст] / Л.О. Пустовіт (уклад.). – К.: Довіра, 2000. – 1018 с. – ISBN 966-507-049-5.

Словник української мови: в 11т.: Словник української мови: в 11т. [Текст] / І.К. Білодід (ред.). – К.: Наукова думка, 1978. – Т. 9. – 916 с.

Ставицька 2005: Ставицька, Л. Арго, жаргон, сленг: Соц. диференціація укр. мови [Текст] / Л. Ставицька. – К.: Критика, 2005. – 464 с. – Бібліогр.: 426-449. – ISBN 966-7679-63-3.

Український Радянський Енциклопедичний словник: Український Радянський Енциклопедичний словник в 3 т. [Текст] / А.В. Кудрицький (ред.). – К.: Голов. ред. УРЕ, 1987. – Т.3. – 734 с.

Яременко, Сліпушко 1998: Новий тлумачний словник української мови: У 4 т.: Для студ. вищих та серед. навч. закл. [Текст] / В. Яременко, О. Сліпушко (уклад.). – К.: Аконт, 1998. – Т. 4. – 944с. – ISBN 966-7173-02-X.

Anić 2006: Anić, V. Rječnik hrvatskoga jezika [Text] / V. Anić. – Zagreb: Novi Liber, 2006. – 1882 s. – ISBN 953-6045-24-9.

Jojić, Matasović 2002: Jojić, L., Matasović, R. Hrvatski enciklopedijski rječnik [Text] / L. Jojić, R. Matasović. – Zagreb: EPH: Novi Liber, 2002. – 1583 s. – ISBN 953-6045-28-1.

Klaić 2004: Klaić, B. Rječnik stranih riječi [Text] / B. Klaić. – Zagreb: Nakladni zavod MH, 2004. – 1456 s. – ISBN 86-401-0038-1.

Sabljak 2002: Sabljak, T. Rječnik hrvatkoga žargona [Text] / T. Sabljak. – Zagreb: V.B.Z., 2001. – 376 s. – ISBN 953-201-122-6.

Šonje 2000: Šonje, J. Rječnik hrvatskoga jezika [Text] / J. Šonje. – Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža i Školska knjiga, 2000. – 1450 s. – ISBN 953-6036-64-9.

Інтернет ресурси

<http://www.forum.hr/showthread.php?t=358673>

<http://www.forum.hr/showthread.php?t=21433>

<http://forum.ffzg.hr/viewtopic.php?t=59571&sid=4217a583eb5ca20178b22d907e6c3507>

<http://www.shatro.net/page.php?4>

<http://www.leksikon-yu-mitologije.net/read.php?id=301>

<http://vukajlija.com/satrovacki>

<http://www.croportal.net/forum/upoznavanje-i-druzenje/internet-slang-u-svakodnevnom-zivotu-34297/>

<http://www.sbonline.net/forum/showthread.php?t=5710>

Сленг как тип ненормативной речи тесно связан с другими социальными диалектами. В статье рассматриваются взгляды хорватских и украинских языковедов на «сленг», а также смежные с ним понятия «арго» и «жаргон». Кроме данных терминов, во внимание берется хорватское название «шатра». Сделана попытка разграничить вышеуказанные понятия.

Ключевые слова: сленг, арго, жаргон, «шатровачки», ненормативная речь, социальные диалекты.

Slang as a type of informal speech is closely connected with other social dialects. The article analyzes opinions of some Croatian and Ukrainian linguists of the notion of slang and related with it notions jargon and argot. Apart from presented notions in the article is given Croatian notion “shatra” . There was made an attempt to bound previously mentioned notions in the article.

Key words: slang, argot, jargon, „shatrovachki“, informal speech, social dialects.

Надійшла до редакції 19 січня 2010 року.

Олена Юсікова

УДК 811.161.2:81'282–112+342.415

ББК 81.2Укр.–1

Ю89

ПИТАННЯ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКИХ ДИФТОНГІЧНИХ ВОКАЛІВ ТА ЇЙОГО МІСЦЕ В УКРАЇНСЬКІЙ ДІАЛЕКТНІЙ ФОНОЛОГІЇ

*Різні наукові течії породжують різні погляди на проблему статусу українських дифтонгічних вокалів, які нині збереглися в українських північних говорах лише в наголошеній позиції на місці *о, *е у новозакритих складах. Питання поліських дифтонгів було поставлене Ю.В. Шевельовим у центр концепції загальослов'янського і східнослов'янського розвитку альтернатії. І нині ця теорія отримує свій подальший розвиток у працях з української діалектної фонології, підтверджена матеріалами діалектних текстів та історичних пам'яток.*

Ключові слова: діалектна фонологія, дифтонгічний вокал, концепція розвитку альтернатії, рефлексія давніх голосних.

© Юсікова О.В., 2010